

Deo grada kao hododarje

*Hodaj, bodri čoveče,
Ujutru, prekodan, uveče.*

Nedovoljno je reći da je otvaranje nove, rekonstruisane Ulice Kneza Mihaila u Beogradu bilo tema dana u sredstvima informisanja i da je taj događaj dominirao brojnim svečanostima i slavljeničkim programima koji su se odvijali širom Beograda povodom obeležavanja 20. oktobra 1987, praznika oslobođenja našeg glavnog grada.

Malo je – za stvarno, ljudsko značenje ovog čina – reći da će to biti, nema sumnje, i događaj cele sezone. Događaj i građevinski, i kulturno-istorijski, i politički, i socio-psihološki itd.

Ovo „srce“ ili, bolje, ova „duša“ Beograda bila je mesecima „opsedana“ od brojne građevinske operative i od još brojnijih, radoznalih i brižnih Beograđana („Šta se tu, pobogu, toliko kopa?“), da bi je ovi potonji konačno osvojili 20. oktobra predveče i to na način koji se ne može drugačije označiti nego kao „svečana najezda“.

I sve što se narednih dana događalo (i što će, dabome, po-TRAJATI) KNEZ-MIHAILOVOM JEDNA JE SVOJEVRSNA „beogradska (peri) patetična sinfonija“.

Iz tog našeg specifičnog ugla gledano, uzbuđenja i svečanost ovih dana u Knez-Mihailovoj nisu samo neko tiho (unutrašnje) proživljavanje divota novih prizora, već je to proživljavanje vrlo eksplicitno. Uzbuđenja se manifestuju u prostoru i u činu: u hodu, u zastajkivanjima i zagledanjima, u saginjanjima i uspravljanjima, u skretanjima i vraćanjima: uzbuđenja su u osmesima i drugim mimičkim ozarenjima; u pozdravljanjima klimom glave, blagim naklonom, dizanjem šešira, lakim uzmahom ruke ili čvrstim stiskom šake.

Patetičnost Knez-Mihailove ovih dana je u „intimno-javnim“ govorenjima i razgovaranjima, u solilokvijima neprekinutog hoda ili u „rasprama na zastancima“; ona je to u dovikivanjima, u uzvicima „bez adresa“, u žamoru ljudskog mnoštva što se kreće individualizovanim itinererima.

Dirljivost (po)hoda(nja) Knez Mihailovom je u držanju za ruke, u držanju ispod ruku, u zagrljajima, u obujmljivanju oko pasa, u mladalačkom naslanjanju glave na rame drage osobe, ali je dirljivost i u mehanički bitnom naslanjanju starije ili onemoćale osobe koja hoda uz pomoć bližnjeg koji joj se, tako, doista približio. Patetiku hoda vedutama o kojima je reč uvečava i nošenje, voženje ili vođenje male dece...; ona je i u mimogledima i u mimohodima, ali i u izbegnutim ili neizbegnutim sudarima...

Patetičnost Knez-Mihailove je, zapravo, u njenoj peripatetičnosti.

Toliki se svet tu(da) okuplja svakoga dana i do duboko u noć (zakeralima valja reći da nije, valjda, sve to vreme nečije „radno vreme“), toliko nas tu(da) (do)hodi, reklo bi se bez ikakvog vidljivog razloga, da to ne može ostati izvan jednog dubljeg socio-loškog ili kog drugog antropološkog uvida.

I, dakako, ta činjenica ne može biti bez sasvim realne narodne „polze“.

Jer, ako Knez-Mihailova ovih dana i nije ispraznila beogradske kafane i kafanske bašte, svakako ih je nešto proredila. Ona je ovih dana najveće gradsko hodalište.